

Φιλοσοφία: d) ΚΕΣΥΠ (Αθήνα, Ηφαιστ.)
ε) Ζ.Ε.Π.
στ) Ζ.Ε.Ν.
ζ) Π.Ε.
η) Αλληλ. Υπ.
θ) Γραφείο με επάρκεια

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

π.κ. Καθημέριος και
να φροντίσει για το καλύτερο
της έκδοσης με όλες τις
αλλαγές στην έκδοση και
και τον τεχνικό σχεδιασμό των εκδόσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α'
ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (ΣΕΠ)

3683
Βαθμός Ασφαλείας .....
Αθήνα 20/9/2000
Αριθ. Πρωτ. Γ2/3344
Βαθ. Προτερ. ....

Ερμού 15 101 85 Αθήνα
Τηλέφωνο : 3230332
FAX : 3230332
Πληροφορίες : Ε. Μαστοράκη

125
9.10.00

ΠΡΟΣ :

1. Δ/νσεις και Γραφεία Δ.Ε όλης της χώρας
2. Σχολικές μονάδες όλης της χώρας μέσω των Δ/νσεων και Γραφείων Δ.Ε.
3. ΚΕΣΥΠ και Γραφεία ΣΕΠ όλης της χώρας μέσω των Δ/νσεων και Γραφείων Δ.Ε.

ΘΕΜΑ: Υλοποίηση δραστηριοτήτων που άπτονται του θεσμού Συμβουλευτικής- Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού πέρα από τα προβλεπόμενα στα ωρολόγια προγράμματα της Γ' Γυμνασίου και Α' Ενιαίου Λυκείου :

- α) Αγωγή Σταδιοδρομίας
- β) Προαιρετικά μαθήματα στο Γυμνάσιο

Ο θεσμός της Συμβουλευτικής- Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού εκτός από την εφαρμογή του στην τάξη στο πλαίσιο των ωρολόγιων προγραμμάτων της Γ' Γυμνασίου και Α' Ενιαίου Λυκείου εφαρμόζεται και υποστηρίζεται τόσο στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων των ΚΕΣΥΠ και Γραφείων ΣΕΠ της χώρας όσο και με την εφαρμογή προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας, στο πλαίσιο των σχολικών δραστηριοτήτων, καθώς και τη λειτουργία προαιρετικών μαθημάτων στο Γυμνάσιο.

Ειδικότερα και όσον αφορά τις δύο τελευταία προαναφερόμενες περιπτώσεις αναλυτικά σημειώνουμε:

Ι. Προγράμματα Αγωγής Σταδιοδρομίας στο πλαίσιο των Σχολικών Δραστηριοτήτων

Η Αγωγή Σταδιοδρομίας ορίστηκε ως διακριτή κατηγορία σχολικών δραστηριοτήτων με την Υ.Α Γ2/455/7-2-00 (ΦΕΚ 161 τ. Β' 16-2-00) η οποία συμπληρώνει τη βασική Υ.Α Γ2/4867/28-8-92 όπου για πρώτη φορά ορίζεται ο θεσμός, οι κατηγορίες, το περιεχόμενο και ο τρόπος υλοποίησης των σχολικών δραστηριοτήτων.

Κύριος σκοπός της Αγωγής Σταδιοδρομίας, ιδωμένος στο γενικότερο πλαίσιο του θεσμού της Συμβουλευτικής- Επαγγελματικού Προσανατολισμού, είναι η στήριξη των μαθητών, στα διάφορα στάδια ανάπτυξής τους, στη προσπάθειά τους να διερευνήσουν θέματα που σχετίζονται με τη σταδιοδρομία τους (την εκπαιδευτική, επαγγελματική,

κοινωνική κ.α) και να πάρουν σχετικές αποφάσεις οι οποίες θα τους ικανοποιούν και θα είναι κάθε φορά ανάλογες με τα προσωπικά τους κριτήρια, προτεραιότητες και ιεραρχήσεις.

Η Αγωγή Σταδιοδρομίας έρχεται να υποστηρίξει την εφαρμογή του θεσμού της Συμβουλευτικής- Επαγγελματικού Προσανατολισμού στην εκπαίδευση διευρύνοντας τους τρόπους εφαρμογής του σε επίπεδο τοπικό, περιφερειακό και εθνικό. Παράλληλα έρχεται συμπληρωματικά να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες για ενεργοποίηση, κριτική προσέγγιση και συμμετοχή του ίδιου του ατόμου σε θέματα που άμεσα το αφορούν, είτε βραχυπρόθεσμα είτε μακροπρόθεσμα και σχετίζονται με τη ζωή του.

Στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας στα Γυμνάσια, Ενιαία Λύκεια και ΤΕΕ της χώρας είναι δυνατόν να αναπτυχθούν δράσεις που αφορούν τους παρακάτω θεματικούς άξονες:

α) Θέματα που αφορούν στο ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (π.χ. επικοινωνία στους χώρους εργασίας, λήψη αποφάσεων, Διοικητική δομή και οργάνωση Επιχειρήσεων - Οργανισμών, Εργαστηριακός εξοπλισμός, Υγιεινή- Ασφάλεια στους χώρους Εργασίας, Βελτίωση ποιότητας Υπηρεσιών και προϊόντων, οργανογράμματα επιχειρήσεων και περιγραφές θέσεων εργασίας κ.α).

β) Θέματα που αφορούν στην ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ της ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (π.χ. Βιομηχανικός Τομέας, Βιοτεχνικός Τομέας, Οικογενειακές Επιχειρήσεις, Μ.Μ.Ε., Εμπορική Κίνηση, Κοινωνικές Υπηρεσίες, Κοινωνικοοικονομική περιγραφή του πληθυσμού κ.α).

γ) Θέματα που αφορούν στις Εργασιακές Σχέσεις και τους Τομείς Επαγγελματιών (π.χ. είδη εργασιακών σχέσεων, εμφάνιση νέων μορφών απασχόλησης, επαγγέλματα που χάνονται, επαγγέλματα που αναπτύσσονται, Κοινωνική Ασφάλιση, Ανεργία, Κινητικότητα Εργαζομένων, Συνδικαλισμός, Ισότητα Ευκαιριών, προώθηση της ισότητας των δύο φύλων, Εργασία και Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, κ.α.).

δ) Θέματα που αφορούν στην ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (π.χ. δικαιώματα εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Αναγνώριση Τίτλων εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προσόντων, Μετακινούμενοι πληθυσμοί, Εκπαιδευτικά Συστήματα και Συστήματα κατάρτισης, Προγράμματα εργασιακής εμπειρίας κ. α.).

ε) Θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΖΩΗΣ και απαραίτητων Δεξιοτήτων για διαχείριση της Σταδιοδρομίας, της αυτογνωσίας, της κριτικής πληροφόρησης κ.α (π.χ. καλλιέργεια δεξιοτήτων σχετικών με: διαπολιτισμική επικοινωνία, συνεργασία με ομάδα, προσωπική ανάπτυξη, επίλυση προβλημάτων, γραπτό και προφορικό λόγο, χρήση νέας τεχνολογίας, εφαρμοσμένη έρευνα, χρήση πηγών και ανθρώπινου δικτύου πληροφόρησης, κ. α).

Προγράμματα στο πλαίσιο της Αγωγής Σταδιοδρομίας είναι δυνατόν να υλοποιήσουν εκπαιδευτικοί διαφόρων ειδικοτήτων με προηγούμενη επιμόρφωση στο θεσμό της Συμβουλευτικής - Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού οι οποίοι μπορούν να συνεργαστούν και να συνυλοποιήσουν σχετικές δράσεις με εκπαιδευτικούς χωρίς μεν προηγούμενη σχετική επιμόρφωση αλλά με ενδιαφέρον ή εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία σε ειδικότερα θέματα των προαναφερόμενων θεματικών αξόνων. Υπενθυμίζεται δε ότι σύμφωνα με την ΥΑ Γ2/455/7-2-00 "... Γενικότερα κατά το σχεδιασμό των σχολικών δραστηριοτήτων, έμφαση δίνεται στο να υλοποιούνται προγράμματα, τα οποία διευκολύνουν και υποστηρίζουν την ανάπτυξη ενεργούς εμπλοκής και συνεργασίας μεταξύ: μαθητών διαφορετικών τάξεων και σχολείων, εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων, διαφορετικών ειδών δραστηριοτήτων (π.χ. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αγωγή Υγείας, Πολιτισμού, κ.α), όπως και την ανάπτυξη διακρατικών συνεργασιών, προκειμένου να επιτυγχάνεται η συμπληρωματικότητα των δράσεων, με απώτερο σκοπό το

ενιαίο του ρόλου της εκπαίδευσης, στην πολύπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας και κοινωνικής ταυτότητας των μαθητών."

Οι Υπεύθυνοι ΣΕΠ που υπηρετούν στα ΚΕΣΥΠ της χώρας είναι δυνατόν να ενημερώσουν, υποστηρίξουν και γενικότερα να συνεργαστούν τόσο στο στάδιο του σχεδιασμού όσο και σε αυτό της υλοποίησης προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας.

Οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί οι οποίοι πρόκειται να καταθέσουν προτάσεις για να υλοποιήσουν προγράμματα στο πλαίσιο της Αγωγής Σταδιοδρομίας προτείνεται να ενημερώσουν ανάλογα το ΚΕΣΥΠ της περιοχής τους από το οποίο μπορούν να ζητήσουν τόσο σχετική υποστήριξη αλλά και γενικότερη ενημέρωση σχετικά με το θεσμό της Συμβουλευτικής- Επαγγελματικού Προσανατολισμού και τις εφαρμογές του.

Συμπληρωματικά αναφέρεται ότι και κατά τη διάρκεια της υλοποίησης οι ομάδες (εκπαιδευτικοί- μαθητές) που υλοποιούν προγράμματα μπορούν να συνεργαστούν εκτός από τα κατά τόπους ΚΕΣΥΠ και Γραφεία ΣΕΠ της χώρας με φορείς του χώρου της εκπαίδευσης, απασχόλησης, πρόνοιας, τοπικής αυτοδιοίκησης κ.α και να πραγματοποιούν επισκέψεις, ενημερωτικές συναντήσεις, τηλεφωνικές, γραπτές και διαδικτυακές επικοινωνίες, μικρές έρευνες πεδίου, συνεντεύξεις, μικρά project, και ότι άλλο κριθεί απαραίτητο και ωφέλιμο για την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε προγράμματα Αγωγής Σταδιοδρομίας είναι προαιρετική και η συμμετοχή των μαθητών/τριών πρέπει να εξασφαλιστούν οι προϋποθέσεις ώστε να είναι ενεργητική, δημιουργική, ευέλικτη και δυναμική, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και τα ενδιαφέροντα των ίδιων των συμμετεχόντων.

Γι' αυτό ακριβώς το λόγο και κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων θα πρέπει να τονίζεται ο διευκολυντικός- συνεργατικός και εμπνευστικός ρόλος του εκπαιδευτικού και να χρησιμοποιούνται παιδαγωγικές μέθοδοι που επιτρέπουν την ενεργή συμμετοχή, την κριτική προσέγγιση, την ανάληψη πρωτοβουλίας, τη συνεργασία και γενικότερα την ανάπτυξη δεξιοτήτων που χαρακτηρίζονται ως κλειδιά για την υγιή και ικανοποιητική προσωπική, κοινωνική και επαγγελματική επιβίωση του ατόμου στις μέρες μας.

Υπενθυμίζουμε ότι ένας/ μία εκπαιδευτικός για τη συμμετοχή του/της σε πρόγραμμα Αγωγής Σταδιοδρομίας δικαιούται μείωση του υποχρεωτικού του/της ωραρίου κατά δύο ώρες ή υπερωριακή απασχόληση δύο ωρών την εβδομάδα .

Οι δαπάνες πραγματοποίησης των προγραμμάτων αυτών βαρύνουν τις πιστώσεις των προϋπολογισμών των οικείων Νομαρχιών, κωδικός 5164 ενώ η διαδικασία υποβολής προγραμμάτων όπως και η διαδικασία επιλογής τους γίνεται σύμφωνα με την Υ.Α Γ2/4867/28-8-92.

Η υποβολή των προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας πρέπει να γίνεται έγκαιρα προκειμένου να εγκρίνονται και να χρηματοδοτούνται το συντομότερο από την Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων.

Τα σχετικά σχέδια προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας υποβάλλονται το αργότερο μέχρι 15 Δεκεμβρίου και η λήξη του υλοποιούμενου προγράμματος θα πρέπει να είναι το αργότερο μέχρι 30 Απριλίου.

Στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαΐου διατίθεται μία ημέρα για την παρουσίαση των προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους στις σχολικές μονάδες της περιοχής. Ο συντονισμός της οργάνωσης της

παρουσίασης γίνεται από τον/τους Υπεύθυνους ΣΕΠ των κατά τόπους ΚΕΣΥΠ σε συνεργασία με τους αρμόδιους Προϊστάμενους των Δ/σεων και Γραφείων ΔΕ.

Την εκδήλωση παρακολουθούν οι άμεσα και έμμεσα εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των προγραμμάτων, εκπαιδευτικοί και μαθητές/τριες των σχολείων της περιοχής, φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, γονείς και κηδεμόνες των μαθητών/τριών και όποιο άλλος θεωρηθεί σημαντικός από τους εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες που υλοποίησαν τα προγράμματα σε συνεργασία με το συντονιστή της διοργάνωσης.

Μετά την έγκριση αριθμού προγραμμάτων στο πλαίσιο της Αγωγής Σταδιοδρομίας ενημερώνεται από την επιτροπή και μέσω της αρμόδιας ΔΔΕ το αρμόδιο ΚΕΣΥΠ το οποίο και διατηρεί Αρχείο Υλοποίησης Προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας για τα σχολεία αρμοδιότητάς του. Στη συνέχεια αποστέλλει στη Δ/ση Σπουδών Δ.Ε, Γραφείο ΣΕΠ με κοινοποίηση προς τον Τομέα ΣΕΠ του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου συμπληρωμένο τον πίνακα που επισυνάπτεται και αφορά καταρχήν στην καταγραφή περιγραφικών στοιχείων των προγραμμάτων που υλοποιούνται, όχι αργότερα από το Δεκέμβριο του 2000.

II. Προαιρετικά Μαθήματα στο Γυμνάσιο

Σύμφωνα με το υπ' αριθμό 35 Π.Δ/ΦΕΚ 11/τ.Α/4-2-1991 το οποίο ορίζει την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία τμημάτων διδασκαλίας προαιρετικών μαθημάτων, ορίζονται και τα μαθήματα: α. *Τοπική Αυτοδιοίκηση*, β. *Συνεταιρισμοί*, γ. *Εργασιακές Σχέσεις* και δ. *Σχέσεις Ατόμου- Ομάδας* τα οποία (μαζί με αυτό της *Αγωγής Υγείας*) εντάσσονται στο τομέα Ε. Κοινωνικών- Οικονομικών Συνεργατικών Θεμάτων και Υγείας.

Ο θεσμός των προαιρετικών μαθημάτων λόγω των αλλαγών που επήλθαν στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση αυτή τη στιγμή ισχύει μόνο για τα Γυμνάσια της χώρας.

Τα προαναφερόμενα μαθήματα (α, β, γ, δ) και με έμφαση το δ. *Εργασιακές Σχέσεις* συνδέονται άμεσα με το θεσμό της Συμβουλευτικής- Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

Τα προαιρετικά μαθήματα μπορούν να παρακολουθούν σε ειδικά κατά μάθημα τμήματα μαθητές όλων των τάξεων του Γυμνασίου.

Για τη λειτουργία ενός τμήματος προαιρετικού μαθήματος απαιτείται η συμμετοχή τουλάχιστον δέκα (10) μαθητών/τριών.

Οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας για κάθε μάθημα προαιρετικής παρακολούθησης δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις τέσσερις (4).

Γενικότερα θέματα που συνδέονται με την οργάνωση και λειτουργία των τμημάτων, με την εγγραφή και παρακολούθηση μαθητών, με τη διδακτέα ύλη κλπ ορίζονται από το προαναφερόμενο Π.Δ το οποίο και οφείλουν να γνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί που ενδιαφέρονται να ενεργοποιήσουν το θεσμό των προαιρετικών μαθημάτων.

Η ανάθεση διδασκαλίας και τα προσόντα του διδακτικού προσωπικού που πρόκειται να διδάξουν σε προαιρετικά μαθήματα καθορίζονται με την Υ.Α με αρ. Φ484/62/Γ2/4877 η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 797, τ. 2° /20-12-90. Ειδικότερα στα αναφερόμενα για τον τομέα Κοινωνικών- Οικονομικών Συνεργατικών Θεμάτων και Υγείας και για τα μαθήματα που συνδέονται με τον τομέα του Επαγγελματικού Προσανατολισμού ως συνυπολογιζόμενο προσόν μπορεί να θεωρηθεί η επιμόρφωση σε θέματα Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

Οι Υπεύθυνοι ΣΕΠ που υπηρετούν στα ΚΕΣΥΠ της χώρας είναι δυνατόν να ενημερώσουν, υποστηρίξουν και γενικότερα να συνεργαστούν τόσο στο στάδιο του σχεδιασμού όσο και σε αυτό της υλοποίησης των προαιρετικών μαθημάτων.

Οι ενδιαφερόμενες σχολικές μονάδες και οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι πρόκειται να αναλάβουν προαιρετικό μάθημα σύμφωνα με τα παραπάνω προτείνεται να ενημερώσουν ανάλογα το ΚΕΣΥΠ της περιοχής τους από το οποίο μπορούν να ζητήσουν τόσο σχετική υποστήριξη αλλά και γενικότερη ενημέρωση σχετικά με το θεσμό της Συμβουλευτικής-Επαγγελματικού Προσανατολισμού και τις εφαρμογές του.

Μετά την έγκριση λειτουργίας προαιρετικών μαθημάτων που σχετίζονται με το θεσμό της Συμβουλευτικής- Επαγγελματικού Προσανατολισμού, οι καθηγητές που διδάσκουν το μάθημα υποβάλουν μέσω του σχολείου τους σχετικό ενημερωτικό έγγραφο προς το αρμόδιο ΚΕΣΥΠ της περιοχής τους το οποίο και διατηρεί Αρχείο Υλοποίησης Προαιρετικών Μαθημάτων για τα σχολεία αρμοδιότητάς του. Στη συνέχεια αποστέλλει στη Δ/ση Σπουδών Δ.Ε, Γραφείο ΣΕΠ με κοινοποίηση προς τον Τομέα ΣΕΠ του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου συμπληρωμένο τον πίνακα που επισυνάπτεται και αφορά καταρχήν στην καταγραφή περιγραφικών στοιχείων των μαθημάτων που υλοποιούνται, όχι αργότερα από το Δεκέμβριο του 2000.

Παρακαλούνται οι Δ/τες των σχολικών μονάδων να ενημερώσουν ενυπόγραφα όλους τους εκπαιδευτικούς και τα στελέχη των ΚΕΣΥΠ να ασκήσουν το συμβουλευτικό, ενημερωτικό και υποστηρικτικό τους ρόλο στην υλοποίηση των παραπάνω.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΣΔΕ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΤΑΤΟΣ

συν. σελ 2

Εσωτ. Διανομή:
Δ/ση Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης,
Τμήμα Α' Γρ. ΣΕΠ, Γρ. Π.Ε, Γρ. Αγωγής Υγείας
Τμήμα Γ

Πιστό Αντίγραφο
Ο προϊστάμενος Τμήματος
Διακρίσεως/Ε. Πρωτοκλάου

